

SLOVENSKI NAROD.

Imajo vsak dan svojo, imajo nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 18 gld., za četrt leta 9 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za osnanila plačajo se od štiritopne petit-vrate po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Depisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Lisjak Dipauli.

Zopet se je pokazala zanesljivost in lojalnost nemške katoliške ljudske stranke. Pokazala se je tako, da že res ne moremo umeti tistih slovenskih poslancev, kateri že vedo ne uvidevajo, da bi bilo desnici samo na korist, ako se loči od te nepoštena stranke.

Nemška katoliška ljudska stranka je popolnoma premenila svoje stališče, ne samo, da se je vzdrljala glasovanja pri obtožnih predlogih, dasi je sama podpisala lex Falkenbajn in dasi je, kakor je dr. Pacak včeraj povedal, prav nje voditelj baron Dipauli svoj čas silil na najostrejšo postopanje proti obstrukcionistom, je včeraj nastopila tudi proti Gautschevim jezikovnim naredbam, torej proti načelu, katero je prej sama priznavala, odobrvala in zagovarjala.

Seveda je tudi to zasluga barona Dipaulija, ki velja sploh za duševnega voditelja cele stranke. Dipauli se je pridružil Thunu in mu pritrjeval, da Badenijeve in tudi Gautscheve jezikovne naredbe niso primerne češkim razmeram. Zdaj že tudi Gautscheve naredbe niso več primerne, čeprav je Gautsch uveljavil skoro vse, kar sta bila Nemca Ulbrich in razpiti obstrukcionist Pfersche poprej sama nasvetovala. Dipauli je naravnost sahteval, naj vlada tudi te jezikovne naredbe prekličje, dočim je prej celo Badenijeve odobraval ter pozivljaj Čehe, naj sami v to privolijo, naj pomorejo obstrukciji do najslabjajne zmagae. Da, Dipauli je šel še dalje! Obžaloval je, da nekdanj vsemogočni nemški liberalci niso že pred leti uzakonili brezpravnosti slovenskih narodov, da Slovanov že pred leti niso proglasili za inferijorna plemena, da niso uvedli nemškega državnega jezika, kar se zdaj po Dipaulijevih mislih ne da več popraviti.

Dipauli se je s svojo izjavo postavil popolnoma na stran nemške obstrukcije, kar je velikega pomena, kajti obstrukcionisti zdaj lahko reko, da je večina parlamenta za odpravo jezikovnih naredb. Praktično se to lahko pokaže koj v prvi seji bodočega jezikovnega odseka. Nasprotniki jezikovnih naredb bodo imeli v njem z Dipaulijevu stranko

vred večino in če bodo nemški nacionanci nasvetovali, naj se takoj razveljavijo jezikovne naredbe, dobe za ta predlog večino, ako si Dipauli stvari ne premisli in za premembo tudi obstrukcionistov ne pusti na cedilu, kar tudi ni izključeno, kajti baron Dipauli bi valic svojemu perfidnemu postopanju in valic svoji očitni zvezi z obstrukcionisti rad še dalje ostal tudi pri desnici. Izdal in zatajil je sicer desnico že neštevilokrat, spraval jo je že v največje stiske, provzročil v njej nevarne krize in jej tudi že v parlamentu nakopal hude poraze, a valic vsemu temu se je včeraj delal silno žaljenega, ker so se slovenski listi upali izreči svoje dvome o lojalnosti in o poštenji njegove stranke.

Z odkritosrčnostjo, katere nismo pričakovali, je baron Dipauli povedal, da se hoče njegova stranka držati besede, katero je dala opoziciji, in držati besede, katero je dala desnici. Nemška katoliška stranka je torej vezana na dve strani, ali, točneje rečeno, ona hoče biti jeziček na tehtnici, hoditi hoče z obstrukcijo, kadar gre za utrjenje nemške hegemonije, a rada bi hodila tudi z desnico, kadar bi imela od tega kaj dobička. Načrt je dober in priča, da je kalternski baron in bivši papežev častnik velik lisjak, ali najbrž se ujame sam v past, katero je nastavil desnici.

Dipauli je jeden najantipatičnejših, najperfidnejših členov vsega parlamenta. V njegovi stranki je sicer nekaj vsega spoštovanja vrednih mož, toda ti so duševno popolnoma od njega odvisni in radi tega ni možno delati razločkov. Z Dipaulijem ni izhajati, in če se desnica že vedno ne odloči na energičen korak proti tej stranki, če se ne otrese te dvomljive družbe in se ne odloči za to, da Dipaulijevo stranko izolira, potem se jej mora ves svet smejeti in potem se ni čuditi, da doživlja poraz na poraz. Kar smo rekli že stokrat, to pravimo tudi sedaj. Bolje krepka manjšina, kakor slabotna, veak hip razpadajoča večina.

Dipaulijevi stranki pa v zahvalo za njeno zavratno postopanje ne želimo družega, kakor da bi v njenih okrajih zmagovala Wolf in Schönerer, kajti odkrit sovražnik je manj nevaren, kakor hinavski zavratni zaveznik.

Državni zbor.

Na Dunaji, 3. maja.

Ministri so se vendar navadili, odgovarjati na interpelacije. Skoro v vsaki seji odgovoré na nekatere in celo na velepolitične. Ministerski predsednik je danes odgovoril tudi na interpelacijo glede zadnjih izgrediv v Pragi, a ker je rekel, da so Nemci v svojih poročilih o teh malih rabukah pretiravali in ker je celo rekel, da so ljudje z obeh stranij nahujskani, je Gross hitro predlagal, naj se o odgovoru ministerskega predsednika otvori debata. Predlog je bil odklonjen, radi česar so Nemci zagнали velik hrup, češ, da je predsednik napačno štel.

Razpravo o jezikovnih naredbah je otvoril socijalni demokrat Zeller, kateri se je izrekel proti uvedjenju nemškega državnega jezika in se zavzemal za izvolitev jezikovnega odseka.

Baron Dipauli, ki je za njim prišel na vrsto, je dokazal, da je popolnoma prestopil v nemško-nacionalni tabor. Rekel je, da vlada le z blagohotnim pospeševanjem delovanja v jezikovnem odseku ne bo dosti opravila. Ako se odsek sploh izvoli, bo morala vlada jasno in precizno označiti svoje stališče. Ako se tudi zdaj ničesar ne doseže, potem nastane dvom, kdo ni kos svoji nalogi, vlada ali parlament. Kdor hoče uničiti centralni parlament se mora veseliti sedanjih razmer. Redno parlamentarno delovanje se ne razvije, dokler se nesrečno jezikovno vprašanje ugodno ne reši in to potom porazumljenja s posebnim zakonom. Prepričan se suče okolu tega, ali naj se Gautscheve jezikovne naredbe razveljavijo pred porazumljenjem, ali pozneje. Po izjavi ministerskega predsednika je položaj premenjen. Ministerski predsednik je odstranil vse teoretiške pomisleke s tem, da se je izrekel za uredbo jezikovnega vprašanja potom zakona. Thun je tudi priznal, da Badenijeve naredbe niso bile primerne dejanjem razmeram. Kje je jamstvo, da tega druga vlada ne stori tudi glede Gautschevih naredb? A Thun tudi ni trdil, da se Gautschevim naredbam ne da ničesar ugovarjati, valed katerega pripoznanja so postale Gautscheve naredbe nevzdržljive. Pravnega in administrativnega vzroka, jih vzdrževati, ni

LISTEK.

Na grob prijatelju.

(Ant. Majaronu, † v Borovnici 30. aprila t. l.)

„Najlepši dan pač — sadnji dan,
Ko nad oholi grad se v nič podira“.

Fr. Gestrin.

„Pomlad je tu. Vse se oživlja in krepi, a meni se noče vrniti zdravje!“

„Res ne vem, kaj bo z mano; zdi se mi, da sem pri kraju“, tako je dejal z bridkim glasom, ko sem ga obiskal zadnjič v prijazni borovniški vasi.

Sedel je na stolu ter otožen zrl skozi okno v lepo pomladno naravo, katere se je vsako leto tako srčno in iskreno veselil, kakor se je more veseliti le človek blagočutečega srca.

„Kako lepo, kako lepo!“ je ponavljal v jedno mer sroč s vidno radostjo pestro pomladno cvetje — sam veneč cvet... „Ravno v najlepšem času me bodete nesli“, je rekel z nasmehom po nekotnem času. A v resnici v svojem srcu tega ni mislil.

Dasi sem se poslovil od njega z mislijo, da sem ga videl zadnjikrat živega, pretresla me je vest o njegovi smrti z vso svojo mogočno silo,

kakor tudi vse one, ki so ga poznali; saj vedó vsi, ki so poznali pokojnega Antona Majaronu, da je z njim legel v grob redko plemenit značaj...

Peščica njegovih v domovini bivajočih prijateljev nas je pohitelo pred par dnevi v prijazno borovniško dolinico, kjer so izkopali nov grob, da položimo vanj dragega Toneta, da mu zapojemo sadnje pesmi nagrobnice v slovo.

In ko si videl na vaškem pokopališču zbrane sovaščane, ki so ga ljubili in spoštovali vsi do zadnjega, ko si videl vsa očesa rosna, ko so padale gruče prsti tako čudno grozno bobneč na novo belo krsto, — tedaj si moral misliti, da je krilo to truplo, ki smo ga izročali materi zemlji v naročje, res zlato in plemenito dušo.

In v resnici je bil pokojni Tone izredno plemenit človek, do katerega so gojili vsi sovaščani neomejeno spoštovanje in ljubezen in čegar besedo so visoko cenili. „Tone niso bili le študirani gospod, bili so moški, prijazni, modri, odkritosrčni in pa — dobro so jo znali povedati!“ Ta sodba je občna v vasi.

Večkrat mi je s ponosom pravil, kako ga imajo doma vsi radi, in da njegova beseda nekaj velja, a tudi on je ljubil svoj rojstni kraj in svoje sovaščane. Navduševal jih je pri vsaki priliki za narodno stvar,

bil je dober govornik in pevec in o veselicah, ki so se ravno zadnji čas vršale v Borovnici, je lahko dejal: „quorum magna pars ego fui“.

Takih izobraženih akademikov, do katerih bi imeli na deželi tako spoštovanje, nam manjka Slovincem. Koliko morejo storiti taki mladi ljudje za probujenje naroda! Zato pa treba mladeniču spoštovanja; da pa pridobi spoštovanja, treba plemenitega, moškega in odkritega značaja.

Prijatelj pa ni imel Tone le v domači vasi, imel jih je tudi izven nje, povsod mej onimi, ki ljubijo in vedó ceniti odkritosrčno, moško, če tudi osorno besedo, povsod mej onimi, katerim je resna in odkrita beseda več nego puhla fraza, katerim je priprosta odkritosrčnost in blagost srca več nego vsa prilizjenost v prazni obliki etikete. Hlinjene besede ni bilo iz njegovih ust, a tudi od strani drugih je ni mogel trpeti. S takimi ljudmi ni mogel izhajati. In da je hinavcev na svetu več nego poštenih ljudi, to je žalostna resnica. Zato pa je one, ki so vedeli ceniti njegovo zlato srce, priklenil tem tesnejše nase; in če so resnične besede, da se prijatelja ve ceniti šele tedaj, ko se ga izgubi, občutim to resnico jaz in vsi drugi, ki so bili z njim v tesnejši zvezi. Ponosen je bil Tone, idejalen človek, toda njega idejali niso plavali v nedoglednih sferah.

